

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITIC UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE ȘI POLITIC UE

REGLEMENTĂRI PRIVIND Pensiile Primarilor
ÎN MAREA BRITANIE, FRANȚA, GERMANIA, ITALIA ȘI POLONIA

APRILIE 2018

Documentare și sinteză: Dan Alexandreanu, consilier parlamentar

Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților

INTRODUCERE

În majoritatea statelor europene, pensiile pentru limita de vârstă ale salariaților se compun din două elemente:

- regimul public general de pensii;
- regimul complementar profesional, caz în care pensia poate fi completată cu o rentă provenită dintr-o asigurare privată.

În toate statele europene există un sistem general al pensiilor, un pilon de bază, precum și sisteme de pensii ocupaționale, complementare sau care au o altă denumire.

Ponderea sistemelor private de pensii a devenit din ce în ce mai mare, acestea fiind în diverse faze de dezvoltare: în faza de acumulare sau în faza de plată a beneficiilor.

În prezent, în funcție de stadiul reformelor sistemelor de pensii, în UE sunt patru categorii de state:

1. cu sisteme de pensii private mai puțin dezvoltate, dar care au modificat situația existentă înainte de anul 2000;
2. cu sisteme de pensii private bine dezvoltate;
3. cu sisteme de pensii publice, de tip „*pay as you go*”, care au fost reformate prin introducerea pilonului II - pilon obligatoriu, finanțat din contribuțiile participanților (cotă parte din contribuția la sistemul public);
4. cu sisteme de asigurări sociale nefinanțate, tradiționale, uneori împreună cu un nivel minim de asigurare socială și care au trecut la un sistem privat de pensii.

Sistemele de pensii ocupaționale:

- obligatorii pentru angajator (sectorial sau între sectoare) sau derivând din contractele colective de muncă (stabilesc participarea obligatorie);
- facultative (participarea nu este obligatorie), prin contractele colective de muncă;
- contractual sau unilateral de către angajator (inclusiv cele evidențiate în contabilitatea angajatorului sau planurile de grup);
- cu posibilitatea de a contribui la o schemă de pensii prin intermediul angajatorului.

La nivel european, pensiile profesionale se stabilesc pe baza cotizațiilor sau a contribuțiilor, clar stabilite. Unele sunt stabilite pe baza salariului sau/și vechimii, sau pe baza salariului de la sfârșitul carierei.

MAREA BRITANIE

Sistemul de pensii al autorităților locale (LGPS) - *sistem de pensii profesionale* - este disponibil tuturor consilierilor și primarilor aleși ai unui consiliu local britanic, ai unui consiliu regional sau ai unui district din Londra¹. Sistemul se aplică și în Țara Galilor.

În program se pot înscrie persoanele eligibile care nu au împlinit vârsta de 75 de ani, chiar dacă sunt înscrise în alte sisteme de pensie.

Primarul sau consilierul local plătesc în cadrul acestui sistem un procent de 6% din venitul obținut. Unul dintre beneficii este reprezentat de o scutire de taxe la sursă pe contribuții de 3.600 de lire sterline/an. În acest caz se plătește o rată mai mică la sistemul de asigurări naționale, până la vârsta la care se poate obține pensia de stat. Consiliul local plătește restul costurilor pentru obținerea de beneficii LGPS.

Asigurarea de viață din momentul înscrierii prevede acordarea unei sume forfetare de 2 ori mai mare decât media sumei plătită în carieră, dacă persoana respectivă moare în timpul serviciului, până la vârsta de 75 de ani. De asemenea, asigurarea acoperă pensia care se acordă soțului supraviețuitor sau partenerului civil în caz de deces.

Consilierul sau primarul se pot pensiona la vârsta de 60 de ani, chiar dacă vârsta legală este de 65 de ani. Este, de asemenea, posibilă pensionarea de la vârsta de 50 de ani și primirea imediată a beneficiilor, dar numai în cazul în care consiliul local își dă acordul de plată.

Beneficiile imediate se pot plăti la orice vârstă dacă pensionarea se face pe motiv de boală.

În momentul pensionării, se obține o sumă forfetară la care nu se plătesc taxe, iar pensia profesională este indexată cu rata inflația.

Pensia LGPS este calculată ca 1/80 din salariul mediu înscris pentru fiecare an de apartenență la LGPS, și anume:

$$pensia = \frac{membru_{LGPS}}{80} \bullet salariul - mediu$$

În plus, se obține o sumă forfetară egală cu de 3 ori suma respectivă, de 3 ori pensia anuală.

Există posibilitatea să se renunțe la o parte din pensie pentru a se obține o sumă forfetară mai mare. Suma forfetară reprezintă până la 25% din valoarea de capital a beneficiilor de pensie. Se poate primi o sumă forfetară de 12 lire sterline pentru fiecare 1 liră de pensie la care se renunță.

Indemnizația de consilier/primar pentru fiecare an fiscal care se încheie la 31 martie este ajustată cu indicele prețurilor cu amănuntul, între sfârșitul anului respectiv și sfârșitul lunii în care se realizează retragerea din fond.

¹ <http://pensions.cambridgeshire.gov.uk/wp-content/uploads/2012/12/Brief-Guide-to-Councillors-Scheme.pdf>

Suma salariilor reevaluate în fiecare an este apoi împărțită la numărul total de ani în care respectiva persoană a fost membru al sistemului LGPS pentru a se ajunge la salariul mediu.

Nu se pot transfera drepturi de pensie anterioare în LGPS dintr-o altă schemă de pensie. Dacă persoana respectivă a fost și consilier și primar se poate reintra în sistemul de pensii, beneficiile putând fi obținute după 12 luni de la reintrare, sau mai devreme dacă există aprobarea consiliului local.

Dacă persoana respectivă are cel puțin 3 luni de vechime în sistem, pe care îl părăsește înainte de a deveni îndreptățit să primească plata imediată a beneficiilor, acestea vor fi amânate pentru plată, în mod normal, până la vârsta de 65 de ani.

Este posibil să se transfere beneficiile LGPS către o altă schemă de pensii, dar nu se pot transfera către un alt Fond LGPS din Anglia sau Țara Galilor.

Dacă persoana respectivă are cel puțin 3 luni de vechime în sistem, se poate solicita returnarea contribuțiilor minime și o sumă din asigurările naționale de pensie.

Se pot crește beneficiile prin realizarea de contribuții voluntare suplimentare (AVC).

FRANȚA

Regimul de *pensii suplimentare* al serviciilor publice franceze este un fond de pensii care este²:

- obligatoriu;
- bazat pe puncte;
- creat în beneficiul funcționarilor publici care lucrează în aparatul francez local și regional, civil și militar, sectorul public medical și sistemul judiciar.

În cadrul sistemului, funcționarii publici pot primi un ajutor suplimentar la pensia de bază, luând în calcul primele și remunerația auxiliară pe care le-au primit în timpul carierei.

Toate componentele remunerației auxiliare sunt incluse în baza de calcul a contribuțiilor. Cu toate acestea, baza nu poate depăși 20% din salariul brut, plus suma beneficiilor primite de funcționarul public pe parcursul unui an calendaristic.

Rata contribuției este stabilită la 10% din suma de bază:

- 5% plătit de către angajator;
- 5% plătit de beneficiarul serviciului public.

Categoria A	Categoria B	Categoria C
-------------	-------------	-------------

² https://www.rafp.fr/en/sites/rafp_en/files/publication/file/rafp-plaquette_instit_2016-130x260-uk-page-v3.pdf

valoarea 1 zi CET - 125 euro	80	65
deduceri CSG/CRDS - 5,11 euro	3,27	2,66
suma plătită în sistem - 119,89 euro	76,73	62,34
punctele RAFP - 101	65	53

În funcție de categoria statutară a funcționarului public, se stabilește o forfetară/alocație pentru fiecare zi CET (zilele înregistrate într-un cont de economii de timp). Această sumă (după deducerile CSG și CRDS în condiții specificate) este convertită de sistem în puncte RAFP.

Persoanele eligibile au dreptul să primească aceste beneficii doar dacă au vârsta cuprinsă între 60 și 62 de ani, în funcție de data nașterii, cazul consilierilor locali care fac parte din categoria C.

Beneficiul este plătit în formă de sumă forfetară dacă numărul de puncte dobândite este sub nivelul de 5,125. Valoarea sumei forfetare este determinată de aplicarea unei tabele de conversie.

Beneficiul este plătit ca o rată lunară dacă numărul de puncte este egal sau mai mare de 5,125.

În cazul decesului unui beneficiar, este posibilă plata unei pensii de reversiune către soțul supraviețuitor, soțul separat sau divorțat și copii orfani până la vârsta de 21 de ani.

Numai funcționarii aleși care primesc o indemnizație pe durata mandatului lor (de obicei primari și deputați) au dreptul la o pensie suplimentară. Ei contribuie la IRCANTEC (instituție de pensii complementare pentru agenții temporari ai statului și ai autorităților locale).

Pensia suplimentară medie anuală a primarilor:

- localitate cu peste 200.000 de locuitori: 684,5 euro pe an de mandat;
- de la 10.000 la 20.000 de locuitori: 165,28 euro pe an de mandat;
- mai puțin de 500 de locuitori: 43,23 euro pe an de mandat.

Conform metodei IRCANTEC:

- media compensațiilor primarilor, respectiv valoarea punctului este de 0,47460 euro;
 - plafonul de securitate socială este de 37.032 euro;
 - salariul de referință este de 4.172 de euro.
- Nivelurile menționate sunt reevaluate în fiecare an.

Pensiile acestor aleși locali pot fi cumulate cu alte pensii tipuri de pensie. Indiferent dacă și-a păstrat activitatea profesională în timpul mandatului său, un funcționar local ales poate cumula pensia de fost primar cu pensia din sistemul de serviciu public pentru funcționarii aleși sau sistemul general - pilonul de stat³.

Toți reprezentanții locali aleși sunt eligibili, sub rezerva îndeplinirii cerințelor de vârstă, să primească o pensie suplimentară pentru un mandat care a expirat, în timp ce continuă să contribuie la IRCANTEC pentru o altă categorie de mandat.

De exemplu, un fost primar poate primi un supliment de pensie într-un mandat în care contribuie la sistem în calitate de consilier departamental. Această regulă este valabilă numai dacă cele două mandate în cauză sunt exercitate în diferite categorii de autorități locale: comună, departament, regiune, etc.

GERMANIA

Sunt fonduri de pensii care stabilesc diferit vârsta de pensionare, dar, în general, aceasta este de 65 ani pentru bărbați și femei. Planurile trebuie să ofere posibilitatea de pensionare anticipată pentru acei funcționari care îndeplinesc condițiile de lichidare a pensiei lor de bază înainte de împlinirea vârstei de 65 ani.

Nu există nicio prevedere legală cu privire la o formulă care urmează a fi aplicată și la nivelul de pensie garantat. Asigurările directe, instituțiile de pensii și fondurile de pensii sunt planuri de beneficii determinate sau planuri de contribuții determinate.

Fiecare land are un cadru legislativ specific pentru acordarea pensiei de stat, a celei ocupaționale sau profesionale.

De exemplu în Baden un primar, după 16 ani de activitate, are dreptul la o pensie reprezentând 48% din ultimul salariu de bază.

Salariul de bază al unui primar dintr-o localitate cu un număr mediu de locuitori este de 7.000 euro brut/lună, conform deciziilor aprobate de consiliile municipale. Un procent de 48% reprezintă aproximativ 3.300 de euro brut, deoarece suma calculată trebuie să fie înmulțită cu un factor de corecție egal cu 0,984.

Suma poate crește având în vedere activitatea desfășurată de persoana respectivă înainte de alegerea în funcția de primar al unei localități, dar suplimentele de pensie cumulate nu pot depăși salariul anterior deținut în funcția publică⁴.

În landuri precum Saarland, Saxonia Inferioară sau Thuringia este suficient un mandat de 5 ani pentru a primi o pensie situată între 35 și 71,75% din ultimul salariu. De exemplu, un primar din Weimar, cu un salariu de 6.900 de euro, după cinci ani de serviciu, are dreptul la o pensie de aproximativ 2.400 de euro.

³ http://www.amf.asso.fr/upload/fichiers/documents/AMF_7828TELECHARGER_LA_BROCHURE.pdf

⁴ <http://www.badische-zeitung.de/efringen-kirchen/nach-16-amtsjahren-im-ruhestand--100084850.html>

În alte state, cum ar fi Renania de Nord-Vestfalia, Hesse și Saxonia, funcționarii electorali municipali trebuie să fi fost în serviciul cel puțin două mandate înainte de a avea dreptul la pensie.

În Renania de Nord - Westfalia, primarii au dreptul la pensie de stat, indiferent de vârstă, după opt ani de serviciu, imediat după pensionare.

Potrivit legii, pensia reprezintă un procent de 35% din ultimul salariu. Astfel, primarul unui oraș cu peste 500.000 de locuitori, care are un salariu de 12.000 euro/lună, poate obține o pensie de stat de 4.200 de euro. Un primar al unui oraș de mărime medie, 40.000 - 60.000 de locuitori, primește un salariu de aproximativ 8.300 de euro, iar cel al unui oraș mic, primar primește un salariu cuprins între 5.000 și 6.300 de euro, ceea ce reprezintă o pensie cuprinsă între 1.750 și 2.025 de euro⁵.

Legea electorilor municipali (KWBG) cuprinde o serie de dispoziții privind acordarea unui spor, dar acest lucru depinde de o serie de factori. Sporul de merit poate fi acordat cel mai devreme după zece ani de activitate și după împlinirea vârstei de 60 de ani, cu aprobarea consiliului local.

Rata maximă este de 787,83 euro pe lună. Cu toate acestea, nu există nici un drept privind primirea acestei prestații. Ea reprezintă o onoare specială pentru primarii cu merite deosebite sau care au demisionat din funcție din motive de sănătate înainte de sfârșitul mandatului.

După mai mult de 12 ani de mandat, un primar are dreptul la compensația "de aur". Aceasta reprezintă o treime din ultimul salariu brut primit. Acesta poate fi între 120 euro (pentru comunități cu până la 1.000 de locuitori) și 1.200 euro (pentru localități cu 5.000 de locuitori).

În Bavaria, primarul este eligibil să primească pensie dacă a fost ales pentru două perioade electorale complete și nu a fost reales la următoarele alegeri sau nu a mai candidat.

În Baden-Württemberg, hotărârea consiliului local este mai mult complexă: primarul este eligibil să primească pensie dacă a încheiat întreaga perioadă electorală și:

a) a fost timp de 18 ani în serviciul public și are vârsta de 47 de ani în anul alegerilor;

b) a fost ales pentru două mandate complete;

c) a lucrat timp de opt ani în serviciul public și are vârsta de 60 de ani.

ITALIA

Conform legii, indemnizația lunară a primarilor municipiilor este următoarea:

- până în 1000 de locuitori - 1.290 euro/lună;
- 1.001 - 3.000 de locuitori - 1.450 euro/lună;
- 3.001 - 5.000 de locuitori - 2.170 euro/lună;

⁵ <https://www1.wdr.de/nachrichten/landespolitik/kommunalwahl/pensionen-buergermeister-102.html>

- 5.001 - 10.000 de locuitori - 2.790 euro/lună;
- 10.001 - 30.000 de locuitori - 3.100 euro/lună;
- 30.001 - 50.000 de locuitori - 3.460 euro/lună;
- 50.001 - 100.000 de locuitori - 4.130 euro/lună;
- 100.001 - 250.000 de locuitori - 5.010 euro/lună;
- 250.001 - 500.000 de locuitori - 5.780 euro/lună;
- peste 500.001 de locuitori - 7.800 euro/lună.

Dacă până în anul 2004, pensiile erau în cuantum de 100% din ultimul salariu, legea nr. 294/2004 a statuat că pentru pensiile plătite integral în sistem de stat, limita maximă de pensie nu poate depăși 80% din remunerația obținută.

Începând cu 1 ianuarie 2013, pensia pentru limită de vârstă se stabilește în funcție de contribuția reală acumulată (metoda contributivă). În conformitate cu pro-rata, contribuția plătită înainte de intrarea în vigoare a reformei este, totuși, calculată în scopuri de pensii, pe baza dispozițiilor de reglementare aplicabile anterior.

Nivelul pensiei este $P = ct * M$

unde ct este un coeficient de conversie, iar M este totalul contribuțiilor acumulate de-a lungul perioadei de participare, conform indexului GDP.

Coeficientul de conversie poate crește de la 4,72% la vârsta de 57 de ani la o valoare de 6,14% la vârsta de 65 de ani.

Opțional se poate solicita plata unei contribuții suplimentare (așa-numita pensie de "modularitate").

Din prevederile mai vechi sunt în vigoare următoarele norme⁶:

- art. 1, para. 239 din Legea nr. 228 din 2012 prevede că, începând cu 1 ianuarie 2017, persoanele înscrise în două sau mai multe forme de asigurare obligatorie pentru invaliditate, bătrânețe, supraviețuitori, persoane care desfășoară activități independente și membri ai conducătorilor locale și regionale menționați la art. 2, para 26 din Legea nr. 335/1995, precum și la formele substitutive și exclusive ale acestora, precum și la instituțiile de asigurări sociale menționate în Decretul legislativ nr. 509/1994, și în Decretul legislativ nr. 103/1996, care nu sunt deja pensionari într-una dintre formele existente, au dreptul de a acumula perioadele de asigurare care nu coincid cu scopul obținerii unei pensii unice.

- art. 1, para. 195, lit. b) din Legea nr. 232 din 2016 a înlocuit a doua teză a art. 1, para. 239 din Legea nr. 228 din 2012 cu următoarea prevedere: dreptul menționat mai sus poate fi exercitat cu condiția ca subiectul să îndeplinească condițiile cerute de para. 6 al art. 24 al Decretului-lege nr. 201/2011, precum și cerința contributivă menționată de lege și vechimea cerută.

POLONIA

Sistemul de pensii al Poloniei este format din trei piloni: sistemul de asigurări sociale de stat, fondurile obligatorii de pensie privată și fondurile suplimentare de pensie voluntară.

⁶ <https://www.inps.it/Circolari/Circolare%20numero%2060%20del%2016-03-2017.htm>

În Polonia, doar personalul forțelor de apărare, al organelor de interne, al magistraților și procurorilor mai beneficiază de un sistem de pensii special finanțat de la bugetul de stat.

În nici unul dintre aceste cazuri, pensia de serviciu nu poate depăși 75% din salariul de bază.

Categoria primarilor are posibilitatea de a cotiza la pensia ocupațională, suplimentând astfel suma obținută conform normelor aplicabile pilonului de stat.

Toate persoanele care sunt obligate să se afilieze și la un fond de pensii privat deschis, având libertatea să aleagă fondul respectiv.

Vârsta de pensionare pentru al doilea pilon de pensii este identică cu cea prevăzută de lege pentru primul pilon. Vârsta de pensionare este de minim 60 de ani pentru femei și minim 65 de ani pentru bărbați. După împlinirea acestei vârste minime de pensionare, asiguratul poate alege singur momentul ieșirii la pensie, ținând cont de faptul că, cu cât amână mai mult momentul ieșirii la pensie, cu atât pensia va fi mai mare.

În ceea ce privește fondurile de pensii deschise, cu cotizații definite, membrii acestora trebuie să cumpere o rentă viageră în momentul ieșirii la pensie. Anuitățile trebuiesc indexate periodic, indexarea trebuind să fie egală cu nivelul inflației.

Un sprijin acordat acestei funcții este acela că primarii și președinții de consilii care nu sunt aleși sau care își termină mandatul au dreptul la remunerație o perioadă de trei luni, până la găsirea unui alt loc de muncă.

BIBLIOGRAFIE

- <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=66a56d19-0916-4660-b4f8-018da69008ea>
- <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/DICE/Social-Policy/Pensions/Retirement/Early-retirement-conditions-EU/fileBinary/Early-retirement-conditions-in-the-EU.pdf>
- <http://www.mzes.uni-mannheim.de/publications/wp/wp-74.pdf>
- <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp14099.pdf>
- <http://www.pensionfundsonline.co.uk/content/country-profiles/poland/81>
- https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/be/Documents/tax/TaxStudiesAndSurveys/Comparative%20Benefits%20Study_2017.pdf
- https://www.focus.de/finanzen/altersvorsorge/kurz-im-amt-rente-fuer-immer-steuerzahlerbund-kritisiert-lebenslange-pensionen-von-landraeten-und-buergermeistern_id_5935867.html
- <http://www.linternaute.com/actualite/politique/1173557-presidents-deputes-maires-a-combien-s-eleve-leur-retraite/1173562-retraite-des-maires-et-conseillers>
- <http://pensions.cambridgeshire.gov.uk/wp-content/uploads/2012/12/Brief-Guide-to-Councillors-Scheme.pdf>
- https://www.rafp.fr/en/sites/rafp_en/files/publication/file/rafp-plaquette_instit_2016-130x260-uk-page-v3.pdf
- http://www.amf.asso.fr/upload/fichiers/documents/AMF_7828TELECHARGER_LA_BROCHURE.pdf
- <http://www.badische-zeitung.de/efringen-kirchen/nach-16-amtsjahren-im-ruhestand--100084850.html>
- <https://www1.wdr.de/nachrichten/landespolitik/kommunalwahl/pensionen-buergermeister-102.html>
- <http://www.loianoweb.it/node/500>
- http://www.edizionieuropee.it/LAW/HTML/33/zn59_09_008.html#_ART13_
- <http://www.portalsamorzadowy.pl/praca/wczesniejsze-emerytury-dla-samorzadowcow-patologia,60454.html>
- <https://www.blitzquotidiano.it/opinioni/pierluigi-franz-opinioni/pensioni-regalate-ai-giornalisti-parlamentari-e-sindaci-scandalo-allinpgi-2170539/>

- <https://www.inps.it/Circolari/Circolare%20numero%2060%20del%2016-03-2017.htm>
- <http://www.enpacl.it/faq-previdenza>
- http://www.corriere.it/foto-gallery/politica/16_agosto_09/quando-guadagnano-sindaci-dipende-numero-residenti-ma-non-solo-4344c428-5e1d-11e6-bfed-33aa6b5e1635.shtml?refresh_ce-cp